

BATMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN SERKAN RAMANLI'NIN
7/41393 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilan edilen; 13 ilde toplam 59 bin hektarlık alanı kapsayan 16 yeni sanayi yatırım alanı oluşturulması hamlesi, üretim kapasitemizin artırılması ve sanayinin mekânsal dağılımının dengelenmesi bakımından önemli bir adımdır. Sanayinin Marmara Havzası'ndaki aşırı yoğunlaşmadan kurtarılarak iç bölgelere kaydırılması; beklenen İstanbul depremi riski ile lojistik sürdürülebilirlik açısından yerinde bir desantralizasyon yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, ilan edilen yeni sanayi alanlarının önemli bir bölümünün İç Anadolu Bölgesi'nde yoğunlaştığı; genç nüfusu, üretim kabiliyeti ve Ortadoğu pazarlarına açılan coğrafi konumuyla stratejik öneme sahip Batman başta olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki birçok ilin kapsam dışında kaldığı görülmektedir. Marmara'daki sanayi yükünün tahliyesi planlanırken, yeni kapasitenin yalnızca İç Anadolu ile sınırlı tutulması; Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki genç iş gücünün atıl kalması ve bölgesel gelişmişlik farklarının derinleşmesi riskini artırabilecektir.

Bu bağlamda;

Soru 1- Marmara Bölgesi'ndeki sanayi baskısını ve deprem riskini azaltmaya dönük "sanayi kaydırma/desantralizasyon" yaklaşımının, yalnızca İç Anadolu ile sınırlı kalmayıp Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki yatırım taleplerini de kapsayacak biçimde genişletilmesi Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Bu kapsamda hazırlanmış bir fizibilite/etki analizi raporu mevcut mudur? Mevcut ise raporun tarihi, kapsamı ve temel bulguları nelerdir?

Soru 2- Yeni sanayi alanları belirlenirken Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinin Irak, İran ve Suriye gibi pazarlara olan coğrafi yakınlığı lojistik ve ihracat avantajı olarak dikkate alınmış mıdır? Dikkate alındıysa hangi kriter seti ve hangi göstergeler kullanılmıştır?

Soru 3- Bugüne kadar güvenlik temelli çekinceler nedeniyle yeterince değerlendirilemediği ifade edilen Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da; "Terörsüz Türkiye ve Terörsüz Bölge" hedefi doğrultusunda sürecin geldiği aşana da göz önüne alınarak yeni sanayi yatırım alanları oluşturulmasına ilişkin bir çalışma bulunmakta mıdır?

Soru 4- Sanayi parseli arzında darboğaz yaşayan Batman, Şanlıurfa ve Mardin gibi iller için bu ölçekte yeni bir rezerv sanayi alanı oluşturulması Bakanlığınızın gündeminde midir? Gündeminde ise takvim ve öngörülen alan büyüklükleri nelerdir?

Soru 5- 16 yeni sanayi alanının belirlenmesinde İç Anadolu Bölgesi'ne verilen önceliğin temel kriterleri nelerdir? Toplam 59 bin hektarlık alanın ne kadarlık kısmı Marmara'dan taşınacak sanayi yatırımları için rezerv edilmiştir?

Soru 6- Sanayi alanlarının belirlenmesinde deprem, sel ve iklim kaynaklı afet risklerini birlikte ele alan çok kriterli risk haritası/indeks kullanılmış mıdır? Kullanıldıysa kullanılan metodoloji, veri kaynakları ve eşik değerleri nelerdir?

Soru 7- Yatırımların belirli bölgelerde yoğunlaşması sonucunda Batman ve çevre illerdeki yerel sermayenin ve iş gücünün batıya göç etmesi riskine karşı Bakanlığınızca öngörülen politika/teşvik/önlem seti var mıdır? Bakanlığınızın bu bölgelerdeki gençlerin yerinde istihdamına yönelik projeksiyonu ve hedefleri (yıllara sâri istihdam, sektör, OSB bazlı) nelerdir?

Soru 8- Yeni sanayi alanları için enerji, su, demiryolu bağlantısı, lojistik merkezler ve nitelikli iş gücü altyapısının hangi kamu yatırımlarıyla destekleneceği planlanmaktadır? Bu yatırımların sorumlu kurumları, finansman modeli ve uygulama takvimi nedir?

Soru 9- Yeni sanayi alanlarının planlandığı illerde; meslek liseleri, MYO'lar ve üniversitelerle entegre bir beceri/istihdam planlaması yapılmış mıdır? Yapıldıysa protokoller, hedeflenen bölüm/alanlar ve mezun-istihdam eşleştirme mekanizmaları nelerdir?

CEVAPLAR:

Türkiye'nin sanayi gelişimini uzun vadeli, planlı ve sürdürülebilir bir çerçeveye oturtmak amacıyla Bakanlığımızca "Sanayi Alanları Master Planı" hazırlanmıştır. Bu plan kapsamında sanayinin belirli bölgelerde yoğunlaşmasının önüne geçilmesi ve ülke genelinde dengeli bir sanayi dağılımının sağlanması hedeflenmektedir.

Çalışmanın ilk fazında Samsun–Mersin hattı özelinde kapsamlı mekânsal analizler gerçekleştirilmiş olup, ilerleyen fazlarda ise Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizi de kapsayacak yeni sanayi gelişim koridorlarının oluşturulması planlanmaktadır. Bu çerçevede yürütülen analizlerde, çeşitli kamu kurumlarının veri servisleri ile Bakanlıkların mekânsal veri altyapıları kullanılarak çok katmanlı değerlendirmeler yapılmıştır.

Gelinen noktada, Marmara bölgesinde yoğunlaşmış sanayi yatırımlarını tüm ülkeye yayacak olan Mega Endüstri Bölgelerinin kurulacağı 4 yeni sanayi koridoru belirlenmiştir. Bu kapsamda; Samsun–Mersin, Mersin–Şırnak, Sivas–İğdır ve Trabzon–Şırnak hatlarının kademeli olarak devreye alınması planlanmaktadır. Örneğin; Batman ilimizin de dâhil olduğu Mersin–Şırnak Sanayi Gelişim Koridorunda petrokimya, enerji, kimya, makine, savunma sanayi, gıda işleme ve tekstil sektörlerinin ön plana çıkması öngörülmektedir. Koridorun aynı zamanda Suriye ile tarım ve doğal taş ürünleri, hurda metal ve demirin işlenmesi, yapı malzemeleri, mobilya, enerji altyapı bileşenleri, çimento, seramik, inşaat çeliği ve tekstil alanlarında ekonomik iş birliğini güçlendirmesi beklenmektedir.

Sanayi Alanları Master Planı çalışmalarına ilaveten Batman, Şanlıurfa ve Mardin illerimiz için yeni rezerv sanayi alanı oluşturulmasına yönelik olarak yer seçimi çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız tarafından Güneydoğu Anadolu'da 2002 yılı sonrasında 20 OSB kurulmuş ve 2026 itibarıyla bölgede toplam 30 OSB'ye ulaşılmıştır. Üretimdeki parsellerde 423 bin kişi çalışmakta olup tüm parsellerin faaliyete geçmesiyle istihdamın 520 bine çıkması beklenmektedir. Bölgede devam eden 21 OSB Projesi kapsamında OSB'lere bugüne kadar 2026 fiyatlarıyla toplamda 33 milyar TL tutarında kredi verilmiştir. 2002 yılında 5.399 hektar olan toplam OSB alanı ise 19.476 hektara yükselmiştir.

Benzer şekilde, Doğu Anadolu'da 2002 sonrasında kurulan 5 OSB ile toplam OSB sayısı 21'e yükselmiştir. Üretimdeki parsellerde 67 bin kişi çalışmakta olup, tüm parsellerdeki yatırımların tamamlanmasıyla istihdamın 120 bin kişiye ulaşması öngörülmektedir. Bölgede devam eden 15 OSB projesine 2026 fiyatlarıyla 3 milyar TL, Doğu Anadolu'daki tüm OSB'lere bugüne kadar 2026 fiyatlarıyla toplam 20,5 milyar TL kredi verilmiştir. Planlı sanayi alanı büyüklüğü 2.719 hektardan 6.400 hektara çıkmıştır.

OSB'lere yönelik yatırım projelerinin yanı sıra; 30.05.2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları hakkında Karar" kapsamında; Yatırım Teşvik Sistemimiz güncellenerek mevcut sanayicilerin ve yeni yatırımcıların ihtiyaçları ve bölgeler arası eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla yepyeni düzenlemeler getirilmiştir. Örneğin, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamındaki yatırımlara,

OSB'lerde oluşturulan rezerv alanlarda uygun koşullarda yer tahsis edilecektir. Ayrıca; 1. Bölgedeki makinelerin, 4., 5. ve 6. Bölgeye taşınması ile gerçekleşen yatırımlar için taşındıkları bölgedeki istihdam teşvikleri uygulanarak, sanayi tesislerinin özellikle Marmara Bölgesinden, Anadolu şehirlerine taşınması desteklenecektir.

İlaveten, sanayi yatırımlarının sürdürülebilir şekilde gelişmesi amacıyla nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine yönelik çalışmalar, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içinde yürütülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan "Mesleki ve Teknik Eğitim İşbirliği Protokolü" kapsamında 81 ilimizde 279 Mesleki Eğitim Merkezi İrtibat Bürosu oluşturulmuş ve tamamı en az bir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ya da Mesleki Eğitim Merkeziyle eşleştirilmiştir. Meslek Yüksekokulları, Meslek Liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezlerinde toplam 168 bin öğrenci eğitim görmektedir.

Yukarıda kısaca belirtilen tüm bu çalışmaların yanı sıra; Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamında belirlenen ve 31.01.2026 tarihli ve 33154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yerel yatırım konuları (teşvik) listesinde Batman ilimiz için öngörülen yatırım başlıkları, sanayi, üretim altyapısı ve istihdama yönelik yeni imkânlar sunmaktadır. Bu bağlamda Batman ilimiz için açıklanan teşvik kapsamındaki yatırım konuları arasında; "Meyve/Sebze İşleme, Kurutma ve Paketlenmiş Gıda Ürünleri Üretimi", "Asgari 20 Dekar Entegre Sera Tesisi", "Doğa Temelli Turizm Yatırımları" ve "Tekstil Sektöründe Yan Sanayi ve İleri/Geri Bağlantılı Ürünlerin Üretimi" bulunmakta olup bu vasıta ile mevcut sanayi altyapısının daha ileri taşınması ve bölge insanının yerinde istihdamı hedeflenmektedir.

Bakanlığımız, Batman dâhil olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerimizdeki planlı sanayileşme, yerel kalkınma ve nitelikli istihdamın güçlü bir destekçisi olmaya devam edecektir.